

UN TEZAUR DE DENARI ROMANI REPUBLICANI ȘI IMPERIALI DE ÎNCEPUT DESCOPERIT LA CETĂȚENI MUSCEL

BUCUR MITREA și DINU V. ROSETTI

În cursul săpăturilor arheologice sistematice întreprinse la Cetățeni, jud. Argeș, săpături ce s-au executat sub conducerea lui D. V. Rosetti, în colaborare cu Muzeul județean Argeș din Pitești, s-a descoperit, printre altele și un important tezaur ce conținea pe de o parte denari romani din timpul republicii și imperiului de început, iar pe de alta, unele obiecte de podoabă geto-dacice. În cele ce urmează ne vom ocupa mai intii de condițiile în care s-a descoperit tezaurul și obiectele de podoabă, iar apoi de denarii romani¹.

În ceea ce privește tezaurul monetar, el a fost descoperit de către D. V. Rosetti în anul 1960. Monedele aflate au fost în număr de 120 denari romani de argint. În anii următori, în aceeași zonă, în pămintul de umplutură, au mai fost aflați 7 denari, aşa încât azi importanta descoperire, care a intrat și se păstrează în întregime în colecțiile Muzeului din Pitești, numără un total de 127 denari.

Tezaurul a fost aflat (fig. 1) într-un mediu ce ar îngădui postularea ipotezei că este un tezaur de cult. În acest sens ar pleda și cele două fibule indoite (fig. 2) una peste alta, cum era cazul pentru obiecte ce trebuiau scoase din circulație. Mediul înconjurător era alcătuit din rămășițele a circa 18 amfore rodiene. Tezaurul nu se afla într-un vas, ci sub o piatră, monedele fiind răspândite pe un spațiu mai mare, ca și cum tezaurul ar fi fost supus unei alunecări de teren. Fibulele (fig. 3) aparțin tipului Cadea-Mare, tip întlnit frecvent și în alte tezaure².

Socotim necesar să adăugăm că întregul tezaur a fost studiat după fotografiiile pe care le-a făcut descoperitorul îndată după aflarea monetelor, iar cele care au apărut mai tîrziu, au fost identificate după carnetul de săpături al aceluiași conducător de șantier, unde am găsit cîte un estampaj al fiecărei monede în parte. Eșalonarea în timp a monedelor

¹ Condițiile de descoperire, prezentarea și încadrarea obiectelor de podoabă, materialul ilustrativ prezentat, precum și filmul cu tezaurul monetar, le datoresc toate lui D. V. Rosetti. De partea numismatică răspunde B. Mitrea.

² Pentru fibulele geto-dacilor a se vedea Dorin Popescu, *Objets de parure géto-daces en argent*, *Dacia*, VII—VIII, 1937—1940, p. 183—202. Octavian Floca, *Contribuții la cunoașterea tezaurelor de argint dacice*, București, 1956, Cf. și Dorin Popescu, în *Buletinul Monumentelor istorice*, XL, 1971 (sub tipar).

10. MURAKAMI M. (1964), *Elektronenmikroskopische Untersuchungen am Nucleus praopticus der Kröte (Bufo vulgaris formosus)*. Z. Zellforsch., 63, p. 208—225.
11. ROMEIS B. (1948), *Mikroskopische Technik*. München, ed. Oldenbourg.
12. SANO Y. (1964), *Zur vergleichenden Anatomie von hypothalamischen und spinalen neurosekretorischen Systemen*. G. Symp. on Endocr., 1, p. 3—20.
13. SANO Y. (1958) *Über die Neurophysis (sog. Kaudalhypophyse, „Urohypophyse“) des Teleostiers Tinca vulgaris*. Z. Zellforsch., 47, p. 481—497.
14. * * * (1959), *Über den Transportweg des Neurosekretes im kaudalen neurosekretorischen System*. Gunn. J., med. Sci., 8, p. 219—222.
15. * * *, IIDA T., TAKETOMO S. (1966), *Weitere elektronenmikroskopische Untersuchungen am kaudalen neurosekretorischen System von Fischen*. Z. Zellforsch., 75, p. 328—338.
16. * * *, KNOOP A. (1959), *Elektronenmikroskopische Untersuchungen am kaudalen neurosekretorischen System von Tinca vulgaris*. Z. Zellforsch., 49, p. 464—492.
17. SCHARRER E. (1955—1956), *Neurosekretion Fifth ann. rep. on stress*. p. 185—192.
18. SCHIEBLER T. H., HARTMANN J. (1963), *Histologische und histochemische Untersuchungen am neurosekretorischen Zwischenhirn-Hypophysensystem von Teleostien unter normalen und experimentellen Bedingungen*. Z. Zellforsch., p. 89—146.
19. STEOPOE I. (1967), *Citologie, Histologie, Embriologie*, ed. did. și ped., București.
20. STERBA G. (1965), *Untersuchungen zur Funktion des kaudalen neurosekretorischen Systems beim Karpfen*. Endokr., 48, p. 26—39.
21. * * * (1963), *Neurosekretion und Oxytocine der Wirbeltiere*. Lehre, Forsch., Prax., p. 1—15.
22. * * * (1963), *Neurosekretion im Zwischenhirn der Wirbeltiere*, Forsch. und Fortsch., 37, p. 70—76.

DAS KAUALE NEUROSEKRETORISCHE SYSTEM VON ASPIUS ASPIUS ASPIUS L. 1758.

Z U S A M M E N F A S S U N G

Vorliegende Arbei : „Das kaudale neurosekretorische System von *Aspius aspius aspius* L. 1758“, stellt eine Synthese der eigenen Beobachtungen die am kaudalen System dieser Fischart durchgeführt wurden, dar. Es wird festgestellt dass die knötchenförmige, mit dem kaudalrückenmark breitbasig verwachsene Urophyse zwei Zonen aufweist : die Medullae, die in der Hauptsache aus Nervenfasern besteht, und den Cortex, der den Greving-Inseln ähnliche Gebilde aufweist. Die Urophyse bildet mit den polimorphen Dahlgrenzellen aus dem kaudalen Rückenmark ein neurosekretorisches System welches mit dem des Hypothalamus analog ist. Die scheinbare Sekretarmut der Drüsenzellen und der Urophyse beruht wahrscheinlich darauf dass das Neurosekret in den Zellen submikroskopisch entsteht, sich in dem proximalen Teil der Zellfortsätze zu Tropfen zusammenschliesst, um dann, im Bereich des Stoppelorgans, der Urophyse, erneut in optisch nicht nachweisbare Granula aufgegliedert zu werden.

Comunicare prezentată la cea de a II-a Sesiune științifică de comunicări a Muzeului județean Argeș — Pitești 24—25 mai 1971.